

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව

UNIVERSITY OF SRI JAYEWARDENEPURA, SRI LANKA

මගේ අංකය }
My Number }

ඔබේ අංකය }
Your Number }

දුරකථනය } 85-2695, 85-2696
Telephone } 85-3191, 85-3192

නුගේගොඩ
NUGEGODA
SRI LANKA

19th April 2000

M.A. Thesis - Ms. Ratnasiri Arangala

Please find herewith duly corrected copies (three) of thesis of the above student. I certify that all corrections and suggestions were duly attended as decided at the board of examiners meeting held on 28.03.2000.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tissa Kariyawasam', is written over a horizontal line.

Prof. Tissa Kariyawasam

Supervisor

එකුන් විසි වන සියවසේ
නව ගද්‍ය සාහිත්‍යයේ ප්‍රභවය

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයයේ
ගාස්ත්‍රපති උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා
ඉදිරිපත් කරනු ලබන
පර්යේෂණ නිබන්ධය
1999 දෙසැම්බර්

ලේඛනාර්ථ අංකය : ඒ 18371

GS/HU/596/98

රත්නසිරි අරංගල
සිංහල හා ජන සන්නිවේදන අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයය
නුගේගොඩ
1999. 12. 29

හැඳින්වීම

වර්ෂ 1796 දී මුහුණපත් විසින් එතෙක් ලන්දේසි ආධිපත්‍යය යටතේ පැවති දිවයිනේ මුහුදුබඩ පෙදෙස් ස්වකීය ආධිපත්‍යයට ගනු ලැබීම සැබැවින් ම ලංකා ඉතිහාසයේ නව යුගයක් ඇරඹීමෙහි හේතු වූ බව කිය හැකි ය. මුහුණපත් මේ ලද ජයග්‍රහණය ලන්දේසින් යටපත් කොට දැමීමක් මතු කොට ව ඉන්දියානු සාගරයෙහි වැදගත් වාණිජ හා යුද්ධ මධ්‍යස්ථානයක හිමිකරුවන් විමට ප්‍රත් ස්ථාපිතයක් සහිත ද ගෙන ගිය සටන්වල ජයග්‍රහණයක් ද වේ. වර්ෂ 1796 සිට 1815 තෙක් වරින් වර අවසාන සිංහල රාජධානිය වූ මහනුවර යටත් කොට ගැනීමට මුහුණපත් යුද්ධ මෙහි දරන ලද ප්‍රයත්න නිෂ්ප්‍රභ වූ අතර, අවසානයේ දී දේශපාලන උපක්‍රම මෙහි සමස්ත දිවයින ම ස්වකීය යටත් විජිතයක් බවට පත් කොට ගැනීමට ඔවුන් සමත් වූ ආකාරය දැක ගත හැකි වේ.

මේ ආධ්‍යයනයෙහි කාල වකවානුව වන එකුත් විසි වන සියවස ශ්‍රවමනිත් ම ලංකා ඉතිහාසයේ මුහුණපත් යුගය යටතෙහි ලා සැලකේ. මේ සියවස දිවයිනේ සමාජර්ථක හා දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයෙහි මෙන් ම සාහිත්‍යකලා ක්ෂේත්‍රයෙහි ද නව ප්‍රවණතා රාශියක් සනිටුහන් කළ අවධියකි.

එකුත් විසි වන සියවස සිංහල සාහිත්‍යයේ සංක්‍රමණ යුගයක් සේ හැඳින්විය හැක්කේ එම කාලයෙහි තරම් සිංහල සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි දැවැන්ත විපර්යාස අනන්‍ය වකවානුවක සිදු වූ වග දැකිය නො හැකි බැවිනි. සිංහල සාහිත්‍යයේ ස්වරූපය, ආකාරය හා අන්තර්ගතය මතු කොට හාෂා විලාසය ද තදබල වෙනස්කම්වලට භාජන වීම ඇරඹුණු මේ යුගයෙහි මතු වූ විවිධ සාහිත්‍යික ව්‍යාපාර තදන්තර යුගයෙහි සාහිත්‍යය සකස් වීම කෙරෙහි දැඩි ලෙස බල පෑ බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ම නවකතාව, කෙටිකතාව හා නාට්‍යය යන නූතන කලා මාධ්‍ය ප්‍රයය සිංහලයෙහි ප්‍රභවය විමට පදනම වැටුණේ ඒ සඳහා සමාජ, සංස්කෘතික හා මානසික පදනම සකස් වූණේ එකුත් විසි වන සියවස ඇතුළත ය.

මේ අධ්‍යයන කාල සීමාවේ සාහිත්‍යකලා කටයුතු පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීමේ දී තත්කාලීන ආගමික තත්ත්වය කෙරෙහි විශේෂාධ්‍යය යොමු කළ යුතු වෙයි. ශ්‍රී ලංකාව ස්වකීය ශිෂ්ටාචාරයේ ආදි ම අවධියෙහි පවත් බෞද්ධාගමික රාජ්‍යයක් වූ අතර, බලයට පත් ඇතැම් අබෞද්ධ පාලකයන්ට පවා බුද්ධාගමට මුල් තැන දී කටයුතු කිරීමට සිදු වූ බව පෙන්වා දිය හැකි ය. මෙහෙයින් සිංහල සාහිත්‍යය ආරම්භයෙහි පවත් ම බෞද්ධාගමික මුහුණුවර ප්‍රකට කළ සාහිත්‍යයක් වූ බව පෙනේ. සිංහල සාහිත්‍යයේ ගමන් මග සකස් වූයේ පාලි හා සංස්කෘත සාහිත්‍යාශ්‍රයෙනි. සංස්කෘත පද්‍ය සාහිත්‍යයේ අනුශාඛාවක් වසයෙන් වර්ධනය වූ සිංහල පද්‍ය සාහිත්‍යය පවා කාව්‍ය වස්තුව සඳහා ජාතික පොත කරා යොමු වීමෙන් සිය බෞද්ධ මුහුණුවර ප්‍රකට කෙළේ ය.

සොළොස් වන සියවසේ දී මෙරටට පැමිණි යුරෝපීය මනුෂ්‍ය වර්ගයක් වන පෘතුගීසීන් ලක්දිවයට ස්වකීය ලබ්ධිය ඥානවා දීමට දරන ලද ප්‍රයත්නයෙහි ඵලයක් වසයෙන් පළමු වරට බෞද්ධ තො වන සිංහල සාහිත්‍යයක් බිහි වූයේ ය. පෘතුගීසීන්ගෙන් අතහැරූ ව මෙරට අල්ලා ගත් ලන්දේසියු ද ස්ව ලබ්ධි ප්‍රචාරණය සඳහා සාහිත්‍ය මාධ්‍යය උපයෝගී කොට ගත්හ. අතහැරූ ව පැමිණි බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් ද ඒ මාර්ගය ම අනුගමනය කරන ලදී. මේ තත්ත්වයට ප්‍රතික්‍රියා වසයෙන් බෞද්ධයන් විසින් ද විවිධ ක්‍රියා මාර්ග අනුගමනය කෙරිණි. අබෞද්ධ කණ්ඩායම් විසින් බුදුසමය විවේචනය කරමින් හා පරිහාසයට ලක් කරමින් ලියන ලද පොත්වලට පිළිතුරු වසයෙන් පොත් පත් සම්පාදනය මෙන් ම විවේචනාත්මක දේශන පැවැත්වීම ද එහි ලා කැපි පෙනෙන සංසිද්ධි වෙයි.

යුරෝපීය ජාතින් දිවයින යටත් කොට ගැනීමේ එක් ප්‍රතිඵලයක් වූයේ සාම්ප්‍රදායික අධ්‍යාපන ක්‍රමය බිඳ වැටීම යි. සිංහල සාහිත්‍යකලා පෝෂණය පාරිච්ඡේදික අධ්‍යාපනය හා බද්ධ වූවකි. පාරිච්ඡේදික අධ්‍යාපනයේ උත්තතිය උදෙසා සිංහල පාලකයන්ගෙන් ලැබුණු අනුග්‍රහය පෘතුගීසීන්ගේ ආගමනයෙන් පසු ව අණ හිටියේ ය. එහි සඳු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිංහල සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි ද අවගමනයක් වූ බව පෙනේ. පෘතුගීසී, ලන්දේසි හා ඉංගිරිසි යන තුන් ජාතිය ම මෙරට ආගමික ප්‍රචාරය සඳහා අධ්‍යාපනය යොදා ගත්හ. එම ක්‍රියාදාමය පාරිච්ඡේදික අධ්‍යාපනායතනයන්හි ව්‍යුහයෙන් අත්‍යතර වූ නව අධ්‍යාපන ආයතන සමුදායයක ආරම්භයට හේතුකාරක වී ය.

මේ නව අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි ව්‍යාප්තිය මෙකී තෙරාතින්ගේ විනාශකාරී ක්‍රියා හේතුවෙන් ඇද නො වැටී ආරක්ෂා වූ දේශීය අධ්‍යාපන ආයතන කිහිපය ද අධ්‍යයන කිරීමෙහි හේතු වූ ඔවුන්ට පෙන්වා දෙනු ලැබේ. එබැවින් ඔලිවර්ට්ටන් තොර ව සාම්ප්‍රදායික ශාස්ත්‍රාලය පවත්වා ගෙන යා හැකි වූයේ දිසිසිනේ දකුණු හා සබරගමු පළාත්වල ස්ථාන ස්වල්පයක පමණි. සෙසු ප්‍රදේශයන්හි අධ්‍යාපනය ශ්‍රවණයෙන් ම ක්‍රියාත්මක වීමෙන් අත පැවති ඔවුන්ට පෙනේ.

පොත් ලිවීම හා මුද්‍රණයන් ඒවා බෙදා හැරීම හා විකිණීමක් මුද්‍රිත පොත් කියවීමක් සිංහල සමාජයෙහි පෙර තුළු විරූ දැ ය. ලන්දේසි හා පසු ව ඉංග්‍රීසි මේ කාර්ය පවත්වා ගෙන ගියේ බෞද්ධයන් හා හින්දුන් ප්‍රතිචා වන්දනයෙන් ද කිතුසමයෙන් පරිබාහිර ඇදහිලිවලින් ද ගලවා ගැනීමේ අරමුණිනි. වර්ෂ 1736 දී ලන්දේසි ආණ්ඩුව විසින් අරඹන ලද දිවයිනේ ප්‍රථම සිංහල මුද්‍රණාලය තදතත්තර ව ඉංග්‍රීසි මේ ආරයට පත් විය. මූලික පාලන සමයේ ආරම්භක අවධියෙහි දී ම දිවයිනේ ස්ථාන කිහිපයක ක්‍රියාත්මක කිරීමට නිකාය විසින් මුද්‍රණාලය පිහිටුවනු ලැබීණි. පසු ව බෞද්ධයන් ද ශ්‍රවණ නිෂ්පාදනය සඳහා වන නව තාක්ෂණයේ හිමිකරුවන් වූහ.

ශ්‍රවණ නිෂ්පාදනය සඳහා වන නව තාක්ෂණය උපයෝගී කොට ගනිමින් පළමු කොට විවිධ ක්‍රියාත්මක කිරීමක් ද දෙවන ව සිංහල බෞද්ධයන් විසින් ද සිංහල පොත් පත් මුද්‍රණය කොට බෙදා හරින ලදී. ආරම්භයේ දී ඒවා හුදෙක් ස්ව සමයානු-කූල මතවාද ප්‍රචාරණයටත්, පර සමයානුකූල මතවාදවලට ප්‍රභාස හා පරිහාසයටත් යොමු වූ අතර පසු ව අධ්‍යාපනය හා විනෝදාස්වාදය යන කාර්ය සඳහා ද මුද්‍රිත මාධ්‍ය යොදා ගැනිණි. විවිධ පුවත් පත් හා සඟරා ද පාඨශාලාවන්හි භාවිතය සඳහා පිළියෙල කෙරුණු පාඨ්‍ය හා උපකාරක ශ්‍රවණ ද විවිධ විෂයක ශ්‍රවණ හා ගද්‍ය මෙන් ම පද්‍ය ආබ්‍යාස ද ප්‍රකාශයට පත් වූයේ මේ යටතේ ය. සමාන්තර ව යටත් විජිත ආණ්ඩුව විසින් පරිපාලන අවශ්‍යතා උදෙසා වන පතන් හා වාර්තා ආදිය ද මුද්‍රණ ද්වාරයෙන් එළි දක්වනු ලැබූ අතර බෞද්ධාගමික උත්ථාන ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ වූ ප්‍රමුඛ මෙන් ම ගෘහස්ථ ජනයන් ද පැරණි සිංහල ගද්‍ය පද්‍ය කෘති සුලබ කිරීමට මුද්‍රණ තාක්ෂණය උපයෝගී කොට ගත්හ.

තත්කාලීන අධ්‍යාපන කාර්යාවලියෙහි ප්‍රතිඵල විසින් දිවයින තුළ ද්විභාෂක උගතුන් පිරිසකගේ පහළ වීම සිදු වූ අතර ඔවුන් ඒ වන විට විදේශ භාෂාවලින් ප්‍රචලිත ව පැවති නව සාහිත්‍ය ප්‍රවර්ග ඥානා ගැනීමට මතු නො ව ඒවා සිංහලයෙක් ඉදිරිපත් කිරීමට ද යොමු වූ ආකාරය මේ වකවානුව තුළ කැපී පෙනෙන සංසිද්ධියකි. තවකතාව හා කෙටිකතාව යන නව සාහිත්‍යාංග ද්වයය සිංහලයෙහි ඕනි වන්නේ එහි ප්‍රතිඵලයක් වසයෙනි. තාවය යන නව කලා මාධ්‍යයේ ප්‍රභවයට ද මේ තත්ත්වය බල පෑ අතර සිංහල පද්‍යය ද අන්තර්ගතය හා රචනා සම්ප්‍රදායය මෙන් ම භාෂාව ද අතින් නව මුහුණුවරක් භජනය කිරීමෙහි ඵලය වසයෙන් චිරන්තන සිංහල පද්‍ය සම්ප්‍රදායයෙන් අත්‍යතර වූ නව සිංහල පද්‍ය සම්ප්‍රදායයකට පදනම වැටුණු බව පෙනේවා දිය හැකි ය.

මේ වකවානුවේ සමාජර්ථක, ආගමික හා සාහිත්‍ය විචල්‍යයන් අලලා සිද්ධ විද්වතුන් කිහිප දෙනෙකුගේ ප්‍රශස්ත අධ්‍යයන වේ. කිත්සිරි මලලිඟොඩ විසින් පිඑච්.ඩී. උපාධිය ඥානා ඔක්ස්පෝර්ඩ් විශ්වවිද්‍යාලයය වෙත සමරපිත Buddhism in Sinhalese Society 1750 - 1900 : A Study of Religious Revival and Change (1970), 1976, London, හිස්ස කාරියවසම් විසින් පිඑච්.ඩී. උපාධිය ඥානා ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයයට සමරපණය කරන ලද Religious Activities and the Development of a New Poetical Tradition in Sinhalese 1852 - 1906 (1973; un published), යන පර්යේෂණ නිබන්ධ ද්වයය තත්කාලීන ආගමික සහ සමාජීය සංස්ථාවන්හි ගමන් මග අලලා සිදු කෙරුණු විශිෂ්ට අධ්‍යයන ද්වයයකි. අපරෝක්තය නව පද්‍ය සාහිත්‍ය ප්‍රවණතා සම්බන්ධ පුරුණ විමර්ශනයක් වෙයි. Social and Political Change in Ceylon : 1900 - 1919 (19 ; un published), මෑයෙක් පී.වී.පී. ජයසේකර විසින් සම්පාදිත පිඑච්.ඩී. උපාධි නිබන්ධය තදතත්තර යුගයේ සමාජ දේශාලන උපකෘතින් අලලා ලියවුණකි. යු.පී. මැද්දේගම විසින් පිඑච්.ඩී. උපාධිය ඥානා ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයයට ඉදිරිපත් කෙරුණු The Language in Sinhala Fiction 1860 - 1970 (1973; un published) මෑයෙක් වන නිබන්ධයන්, ඩී.එස්.එස්.ඒ. වික්‍රමසූරිය විසින් වර්ෂ 1975 දී පිඑච්. ඩී. උපාධිය ඥානා ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලයය වෙත ඉදිරිපත් කෙරුණු The Sinhalese Prose Narrative and the Emergence of Novel 1860 - 1910; A Study in Thematic, Structural and Stylistic Development

14

හා ඩී.එස්. ඔලිවර් විසින් 1973 දී පීඑච්.පී. උපාධිය සඳහා සේකෝන්

විශ්වවිද්‍යාලයට ඉදිරිපත් කරන ලද Le Développement de la Prose (1850-1900) et la Naissance du Roman Cingalis (The Development of Prose (1850 - 1900) and the Birth of the Sinhalese Novel) (1973, un published)

යන නිබන්ධ ප්‍රයය සඳු ව ම නූතන සාහිත්‍යයේ ප්‍රමුඛතා පිළිබඳ අධ්‍යයන වේ.

එදිරිවර සර්විච්ඡු විසින් ප්‍රකාශිත Modern Sinhalese Fiction (1943, Colombo), The Sinhalese Novel (1950 , Colombo), සිංහල නවකතා:

ඉතිහාසය හා විචාරය (1951, කොළඹ) නූතන ගද්‍ය ප්‍රබන්ධ හා සිංහල නවකතාවේ

ප්‍රභවය අලලා කෙරුණු ආදි ම අධ්‍යයනයෙහි ප්‍රතිඵලය සේ හඳින්විය හැකි ය.

සරත්චන්ද්‍ර වික්‍රමසූරියගේ සිංහල නවකතාවට ශිෂ්‍යාදීම (1970, මහනුවර) හා

සිංහල නවකතාවේ නැඟීම (1972, කොළඹ), ආරිය රාජකරුණගේ සිංහල නව-

කතාවේ ආරම්භය (1972, කොළඹ) හා 19 වන සියවසේ සිංහල ගද්‍ය

සාහිත්‍යය (1994, කොළඹ), විනිවන් පී. තිලකරත්නගේ සියවසක පෙරළිය හා

සිංහල නවකතාවේ පදනම (1989, කොළඹ) ද මේ ක්ෂේත්‍රය අලලා ලියවුණු

අධ්‍යයන හා සාධක ග්‍රන්ථ සේ හඳින්විය හැකි ය.

ක්‍රිස්තු ලබ්ධික සිංහල ජනිතරයකු වූ ද ප්‍රථම සිංහල ද්විභාෂක උගතා වසයෙන් සැලකුම් ලබන්නා වූ ද ජේම්ස් ද අල්විස් විසින් වර්ෂ 1852 දී පළ කෙරුණු සිය සිදත් සඟරා ඉංගිරිසි පරිවර්තනයට ලියනු ලැබූ පුරවිකාවෙහි තත්කාලීන බයිබල් පරිවර්තනයන්හි භාෂාව සම්බන්ධයෙන් කරන ලද විග්‍රහය නූතන සිංහල සාහිත්‍යයේ භාෂාවට පදනම් වූ නව සිංහල ව්‍යවහාරය සම්බන්ධයෙන් දැකිය හැකි පළමු විධිමත් අධ්‍යයනය සේ සැදුන්වනු වටී.

එසේ ද වුව, මේ පර්යේෂණ හා අධ්‍යයනයන්හි දී එකුත් විසි වන සියවසේ ප්‍රබන්ධ සාහිත්‍යය කෙරෙහි මූලික අවධානය දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ප්‍රබන්ධ සාහිත්‍යයට යෝග්‍ය භාෂා ව්‍යවහාරය සකස් වීම කෙරෙහි ප්‍රබන්ධ නො වන සාහිත්‍යික භාෂාවෙහි දායකත්වය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු වී නොමැති බව කිය යුතු වේ. ආගමික අරමුණුවලින් අත්‍යතර වූ කාර්යයක් සඳහා සිංහල ගද්‍ය ව්‍යවහාරය උපයෝගී කොට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මෙන් ම වර්තමාන සිංහලයෙහි පුරිශේෂ තත්ත්වයක් සේ පෙන්වා දිය හැකි භාෂා ද්විරූපතාවෙහි මෑත යුගයෙහි ආරම්භය සනිටුහන් කරන අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් ද අවධානය යොමු කරමින් එකුත් විසි වන සියවසේ මුද්‍රිත ප්‍රකාශන ඇසුරෙන් නව ප්‍රබන්ධකරණයට යෝග්‍ය භාෂා ව්‍යවහාරයක් සකස් වීම හා

සෝග්‍ය

තවකතාව නම් නූතන සාහිත්‍යාංශයට මුල් වූ ගද්‍ය ප්‍රබන්ධයන්හි ප්‍රභවය හා විකාශනය පිළිබඳ ව මෙහි දී විමර්ශනය කෙරේ.

එකුත් විසි වන සියවසෙහි බිහි වූ අභිනව ගද්‍ය සාහිත්‍යය ස්වරූපය, අන්තර්ගතය හා තේමාව අතින් සිංහල විරතීත ගද්‍ය සාහිත්‍යයේ සැම ධාරාවකින් ම වෙනස් මුහුණුවරක් භජනය කරන බව කිය හැකි ය. එහි ලා පැරණි හා නූතන බවහිර සාහිත්‍යයන්ගෙන් සිංහලයට පරිවර්තිත නිර්මාණාත්මක, අද්භූත, ප්‍රචාරාත්මක හා අර්ධ නිර්මාණාත්මක රචනා විශාල දායකත්වයක් දක්වා ඇති ආකාරය ප්‍රකට ය. සාහිත්‍යික අගය අතින් මේ එක ද ප්‍රවර්ගයකට අයත් රචනාවක් හෝ විශිෂ්ට ගණයෙහි ලා සැලකිය නො හැකි වුව ද විරතීත සාහිත්‍යයන්, නූතන සාහිත්‍යයන් අතර පැහැදිලි සන්ධිස්ථානයක් එමගින් නියෝජනය වන බව පෙන්වා දිය හැකි වේ.

අන්තර්ගතය

නූතන සිංහල සාහිත්‍යයට අයත් නවකතාව හා කෙටිකතාව මෙන් ම නාට්‍යය ද යන කලා මාධ්‍ය ක්‍රියා පහැදිලි ව ම එකුත් විසි වන සියවසෙහි මෙරට පහළ වූ මාධ්‍ය වෙයි. ඒවාහි ප්‍රභවය කෙරෙහි සොලොස් වන සියවසෙහි පටන් මෙරට සිදු වූ යුරෝපීය සංස්කෘතික සම්පර්කය ප්‍රබල දායකත්වයක් දක්වා තිබේ. සාමූහික ව ග්‍රවණය කරනු ලබන සාහිත්‍ය පරිශීලනය වෙනුවට කේවල ව පටන්ගත් කරනු ලබන සාහිත්‍ය පරිශීලනයකට ලක්වැසියා යොමු කිරීමෙහි ලා ක්‍රියාත්මක වීමෙන් විසින් ප්‍රචාරක අරමුණින් භාවිත කෙරුණු මුද්‍රණ තාක්ෂණය බෙහෙවින් බල පා තිබෙනු දැකිය හැකි වේ.

මේ නිබන්ධයෙහි ප්‍රථම පරිච්ඡේදය ශ්‍රී ලංකාවේ මුද්‍රණ ක්‍රමානුකූලයෙහි හා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයෙහි ප්‍රභවය හා ප්‍රවර්ධනය විමසන්නකි. වර්ෂ 1737 දී ලංකාවේ සමුද්‍රාසන්න ප්‍රදේශයන්හි පැවති ගිය මුද්‍රිත මාධ්‍යය එකුත් විසි වන සියවස පළමු කාර්තුව වන විට දිව ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය වහි ලා අවධානයට ලක් කෙරේ.

ආරම්භයෙහි බෞද්ධ විරෝධී ප්‍රචාරාත්මක අරමුණකින් දිව ව්‍යාප්ත මුද්‍රිත මාධ්‍යයට මෙරටේ ව පැන නැගුණු බෞද්ධ ප්‍රතිවාරය හා එමගින් නව සාහිත්‍යීය ප්‍රබෝධයකට ම පැදුණු ආකාරයත් මෙහි දෙවන පරිච්ඡේදයෙන් සාකච්ඡා කෙරේ. එකුත් විසි වන සියවසේ සමාජාධර්මීය ඉතිහාසයක් සාහිත්‍ය ඉතිහාසයක් ආගමික පුනර්ජීවන ව්‍යාපාරයන් සම්බන්ධ අධ්‍යයනයන්හි නිරත වූ විද්වතුන්ගේ මෙතෙක් පිළිගැනීම වී අත්ගේ වර්ෂ 1862 දී භාලලෙහි ප්‍රතිස්ථාපිත ලංකාලේඛන මුද්‍රණාලය ප්‍රථම සිංහල බෞද්ධ මුද්‍රණාලය බව ය. එසේ ද මුළු යටත් පිරිසෙයින් එයින් සඳහා වර්ෂයකට පූර්වයෙහි සිංහල බෞද්ධයන් සතු මුද්‍රණාලය අගනුවර පිහිටා තිබෙන්නට අනුකූල සැලකීමට යෝග්‍ය සාධක අප හමුවේ පවත්නා බව ද වහි ලා අනාවරණය කෙරේ.

නූතන සිංහල ගද්‍ය සාහිත්‍ය සහග්‍ර කාලාවර්තී විරන්තන සිංහල ගද්‍ය සාහිත්‍යයෙන් හේමාව, ආකෘතිය, අන්තර්ගතය, රචනා රීතිය හා භාෂා ගෙශලිය යන සකලාංගයන්ගෙන් අත්‍යන්තර වුවක් බව මෙහි තෘතීය පරිච්ඡේදයෙහි ලා පෙන්වා දෙනු ලැබේ.

නූතන සිංහල ගද්‍ය සාහිත්‍යයෙහි ප්‍රභවය එතුන් විසි වන
 ශතවර්ෂයෙහි සිද්ධ වුව ද ඒ සඳහා හාෂාව සකස් වීම අවලොස් වන
 ශතවර්ෂයෙහි පටන් සිද්ධ වෙමින් ආවකි. ඒ සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය ධර්ම
 ප්‍රචාරක ඉන්ට්, බට්ටල පරිවර්තන, බ්‍රිතාන්‍ය රාජ්‍ය නිවේදන, ප්‍රචාරක පත්‍රිකා
 හා පුස්තිකා, ගද්‍යාබ්‍යාන්තයන්හි සිංහල පරිවර්තන හා ස්වකන්ත රචනා ඉවහල්
 වූ ආකාරය සිව් වන පරිච්ඡේදයෙහි ලා විමර්ශනය කෙරේ. මෙතෙක්
 සාහිත්‍යධරයන් අතර ප්‍රථම සිංහල නව ප්‍රබන්ධය ලෙසින් සැලකිය හැකි ගද්‍ය
 ආබ්‍යාන්තය පිළිබඳ ව ප්‍රචලිත මතවාද ද්වයයක් විද්‍යමාන වේ. එක් මතයක්
 වූ කලී 1866 සිට 1883 තෙක් රුවන් මල්දම නම් වාර ප්‍රකාශනයෙහි
 මාලිකාන ව 1888 දී ඉන්ට්‍රාගත ව එළි දුටු අඤ්ඤා. අයියෙක් ද සිල්වාගේ
ව්‍යාජාවන්ත හා කාලකණ්ණි පවුල් ප්‍රථම සිංහල නව ප්‍රබන්ධය ය යන්න යි.
 දෙවනක් වර්ෂ 1892 - 1894 කාලයෙහි එළි දුටු බෙන්තොට අඤ්ඤා
 ද සිල්වාගේ විමලා, ආදර හසුන, සිරිබරි හා වෙසක් දූතයා යන ක්ෂුද්‍ර
 ඉන්ට් වතුන්තය අතරෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨතමය වන විමලා ප්‍රථම සිංහල නව ප්‍රබන්ධය
 විය යුතු ය යන මතය යි. ව්‍යාජාවන්ත හා කාලකණ්ණි පවුල් ආ සියවසක්
 තරම් කාලයක් තුළ ප්‍රවර්තනය ඉන්ට්‍රාටලියක සන්ධිස්ථානයක් විනා නව ප්‍රබන්ධ
 ධාරාවක ප්‍රාරම්භය සේ ගිණිම අසිරු වන බවත් විමලා හා සෙසු ක්ෂුද්‍ර
 ඉන්ට් ක්‍රිකය හාෂා ගෞලිය හා රචනා රීතිය මෙන් ම අන්තර්ගතය ද අතින්
 සලකන කල නව සාහිත්‍යයක මුල ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන ඒවා නො ව
 පැරණි සාහිත්‍ය මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණයට දැරුණු ප්‍රයත්නයක් බවත් සිව් වන
 පරිච්ඡේදයෙහි ලා සාකච්ඡා කෙරේ. නූතන සාහිත්‍ය ගණයෙහි ලා සැලකිය
 හැකි ස්වල්පණ ප්‍රතිසංස්කරණ කරන ප්‍රථම ප්‍රබන්ධ ද්වයය ලෙස 1904 - 1906
 අතර එළි දුටු ව්‍යාජාවන්ත විවාහය හෙවත් ජයතිස්ස හා රොස්ලින්, මිනා
 යන ප්‍රබන්ධ කථා සැලකිය යුතු බවත් එතුන් විසි වන සියවසෙහි සමස්ත
 සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරය විසින් ඒ සඳහා කථා කලාව, හාෂාව හා පාඨක
 සමාජය සකස් කෙරුණු බවත් අවසාන වසයෙන් ප්‍රකාශිත යි.

VIII

උපකාරානුස්මිතිය

එතුන් විසි වන සියවසේ නව ගද්‍ය සාහිත්‍යයේ ප්‍රභවය මැයෙත් වන මේ නිබන්ධනය සම්පාදනයෙහි දී හා තදාශ්‍රිත අධ්‍යයන කටයුතුවල දිත් අපහට ඔහු පෙන්නු හා තනුරුන් උපකාර කළ ස්පර්ශයන්ට ගෞරව බහුමාන පුරවන කෘතඥතාව පිරිනැමීම යුතුකමක් කොට සලකමු.

ශාස්ත්‍රයෙහි උපාධිය සඳහා එතුන් විසි වන සියවසේ සාහිත්‍යික කටයුතු පිළිබඳ අධ්‍යයනයට අප යොමු කළාහු ද මේ නිබන්ධනය සම්පාදනයෙහි දී උපදේශකත්වය උසුලමින් ශාස්ත්‍රීය මාර්ගෝපදේශකත්වය සැපයුවාහු ද ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍ර පීඨාධිපති ධුරින්, සිංහල හා ජන සන්නිවේදන අධ්‍යයනාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය ආචාර්යවරයා නිශ්චය කාරියවසම් ගුරුපියාණෝ ය. සිංහල සාහිත්‍යයේ විරහිත හා අද්‍යයන කාලාවධීන් දෙකෙහි ම පරිචිත වූ බුද්ධි පාටවයෙක් හෙබුණා වූ එතුමන්ගේ මාර්ගෝපදේශකත්වය අප ලද පරම භාග්‍යයක් කොට සලකමින් ප්‍රථම කොට ම එතුමන් වෙත ගෞරවාදර පුරවන කෘතඥතාව ප්‍රදා කරමිම.

විශ්වවිද්‍යාලයට ප්‍රවිෂ්ට වූ දා පටන් මේ වන තුරු ම ශාස්ත්‍ර ගවේෂණයෙහි අප යුතුකමු කරවමින් සුභ පෙමින් සදුපදේශ දානය කරන සේවාර්ථින මහාචාර්ය විමල් පී. ඔලගල්ලේ, සේවාර්ථින මහාචාර්ය එ.වී. සුරවීර ආචාර්යපාදයන් දෙපලත්, ආචාර්ය පව්විත ගනාලේ ධම්මපාල අනුනාමි හා කීර්තිශේෂභාචෝපගත පව්විත විමල විජයසුද්ධිය ඇදුරුතමාණන් මේ අවස්ථාවෙහි හත්තියෙක් යුක්ත ව සිහිපත් කරමිම.

සිංහල හා ජන සන්නිවේදන අධ්‍යයනාංශයේ වර්තමාන අධ්‍යයනාංශ ප්‍රධාන ධුරන්ධර මහාචාර්ය රත්න විජේතුංග ගුරුපියාණන්ගේ ඔහු පෙන්නුමක් සෙවණ හා රැකවරණයක් අධ්‍යයන කාර්යයෙහි දී අපහට ආලෝකයක් වූ බව කිව මනා ය. ඔහාචාර්ය සුනිල් ආචාර්යන් හා ආචාර්ය උදය මල්ලවාරච්චි ඇදුරුතමන්ගේ මෙන් ම හිටපු අධ්‍යයනාංශ ප්‍රධාන මහාත්ම ශ්‍රී පුරිත ආචාර්ය දමමික ගනානාන් දියානායක ගුරුතමාණන්ගේ ද සදුපදේශ ශාස්ත්‍ර ගවේෂණයෙහි ලා අපට අත්වැලක් ම වූ බව කො වළඟා පවසමින් විශ්වවිද්‍යාලයේ දී අපහට සිප් සතර කියා දුන් මේ උතුමන් සියලු ම දෙකාහට මෙහි ලා පින් පෙත් ප්‍රදා කරමිම.

අධ්‍යයන කටයුතුවල දී අපහට ගුරුහරුකම් සපයන මහාචාර්ය
 තන්දසේන රත්නපාල, මහාචාර්ය වන්දා වික්‍රමගමගේ, මහාචාර්ය ඇස්.ඩී.
 ගෙට්ටිආරච්චි, ආචාර්ය චෝල්ටර් මාරසිංහ, මහාචාර්ය මාලනී අඤ්ඤාමල,
 මහාචාර්ය වන්දිම වික්‍රමසේන, මහාචාර්ය ඩී. ජී. කුලතුංග, මහාචාර්ය විමල්
 විජේරත්න, ඩී.ඒ. ආචාර්ය පෙරේරා හා එඩ්වින් හේනිගම මහත්ම මහත්මාවන්
 ද පුජ්‍ය හමරකඩ වට්ටි හා කිවුල්ලේගෙදර තාරු හිමිවරුන් ද ආචාර්ය ප්‍රනීති
 අභයසුන්දර, පද්මසිරි කන්නන්ගර හා කේ.ඒ.චිරසේන හිතවතුන් ද මෙහි ලා
 විශේෂයෙන් සඳහන් කිරීම මාගේ යුතුකමකි. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
 ප්‍රධානාලයාධිපති ජී. විදානපතිරණ මහත්මාණ, කුලතුංග මහත්මාව හා ප්‍රවේශනා ගල්ලඹ
 මහත්මාණ තත් කාර්ය මණ්ඩලය නිශ්ශංක, ආචාර්ය හා ආනන්ද ජයසිංහ මහත්වරුන්
 අධ්‍යයන අවශ්‍යතාවල දී ඉමහත් සේ උපකාර කළේ ය. ජාතික කෞතුකාගාර
 දෙපාර්තමේන්තුවේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ සිරිනිමල් ලක්දිසා මහතා හා තත් ප්‍රධානාලයා
 කාර්ය මණ්ඩලයේ චිරවිච්ඡි ආනන්ද ලියනආරච්චි, ලලනී ප්‍රනාන්දු මහත්ම මහත්මිය ද
 කොළඹ ඔලන්ද කෞතුකාගාරයේ රාමනායක මහතා ද ආචාර්ය කේ.ඩී.ඒ.එඩ්මන්ඩ්
 කේ. ජයතිලක, හෙන්රි සමරනායක මහත්වරු ද දුර්ලභ පොත පත සොයා ගිය
 ගමනේ දී සහාය වූවෝ ය. කිසිදු දැන හඳුනාගැනීමක් තොර ව දුරකථනයෙන්
 කරන ලද විමසුමක් හොරේ කාරණික වෙමින් මූලාශ්‍රය සම්බන්ධ තොරතුරු සහ
 දීමෙන් මතු කොට අවශ්‍ය වෙතොත් පැමිණ සිය පෞද්ගලික ප්‍රධානාලයා පවා
 පරිහරණය කරන මෙන් දන්වමින් අනුග්‍රහ දැක්වූ හරිශ්චන්ද්‍ර ද සිල්වා මහත්මාව
 හා රාජකීය ආසියාතික සංගමයේ ලකා ශාඛාව, රාජ්‍ය ලේඛනාධිකාරී කොට්ඨාස
 මේන්තුව, ජාතික ප්‍රධානාලයා යන ආයතනයන්හි හවතුන්ටත්, රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ
 කේ.ඩී.එස්. ධර්මරත්න, රත්මලානේ පරමධම්ම චේතිය විහාරස්ථාන පුජ්‍ය
 මාපලගම පද්මනාඨය, පුජ්‍ය ඔලන්තවත්තේ වන්දසිරි හිමිවරුන්ටත් මොඩි ජී.
 මොනේප්පු, තමරා හා ශ්‍රීමති හිතවතුන්ටත්, සොමනා කරණාරත්න, රසිකා වාන්දනී
 කුමාරපේලි දියතියන්ටත්, වයඹා ගුරුගේ මහාසූරියන් විශේෂ ධනාත්මය පුද කළ මහා ය.
 තත් අයුරින් උපකාර කළ ප්‍රත්‍යයා පෙරේරා මහතාට ද මෙහි දී කෘතඥ වෙමි.

තාක්ෂා පොත් පත් මැද සිරගත වූ කල තමන්ට පුරා පුරුදු
සෙනෙහස අඩු වන බව දැන දැනත් ආත්මය හා විවක්ෂණ කිරීමටයේ සිත් තලා
නො ගත්තේ ය. පොතට සිත ගිය කල පැහැර හැරෙන යුතුකම් මෙන් ම වගකීම්
ද සොයා බලමින් මුඛික නො බැණ ඉටු කරන්නී පුද්ගා සි ; මවුන් හා එක් ව දුක්
ගන්නී කරණක්කා සි. මේ සියල්ලන්ට ස්තූති කල යුත්තේ කෙසේ දැයි මම
නො දනිමි.

තාක්ෂා පොත් පත් මැද සිරගත වූ කල තමන්ට පුරා පුරුදු
සෙනෙහස අඩු වන බව දැන දැනත් ආත්මය හා විවක්ෂණ කිරීමටයේ සිත් තලා
නො ගත්තේ ය. පොතට සිත ගිය කල පැහැර හැරෙන යුතුකම් මෙන් ම වගකීම්
ද සොයා බලමින් මුඛික නො බැණ ඉටු කරන්නී පුද්ගා සි ; මවුන් හා එක් ව දුක්
ගන්නී කරණක්කා සි. මේ සියල්ලන්ට ස්තූති කල යුත්තේ කෙසේ දැයි මම

සාකේත හා සාක්ෂිපත

> අපර වචනය/ වචන; රූපය / රූප පූර්ව වචනයේ/ වචනවලින්;
රූපයේ/ රූපවලින් හින්ත සි.

< පූර්ව වචනය/ වචන; රූපය/ රූප අපර වචනයේ / වචනවලින්;
රූපයේ / රූපවලින් හින්ත සි.

* මේ සලකුණ සහිත දක්වා ඇති ග්‍රන්ථ තාම මුල් සිංහල ග්‍රන්ථ තාමය
ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කොට දැක්වුණු සාධක ග්‍රන්ථවලින් හෙත යළි
සිංහලයට පරිවර්තන ග්‍රන්ථ තාම සි.

⊗ ලන්දේසි යුගයේ මුද්‍රිත ග්‍රන්ථයන්හි මුල් ග්‍රන්ථ තාම

කා. කාණ්ඩය

පරි. පරිවර්තන / පරිවර්තනය

පා. පාලි

පෘ. පෘතුගීසි

බලගල්ලේ, 1992 බලගල්ලේ, විමල් පී., සිංහල භාෂාවේ සම්භවය හා
පරිණාමය, 1992, කොළඹ.

බලගල්ලේ, 1996 එම, සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවය හා
ප්‍රවර්ධනය, සංස්කෘතික ප්‍රස්තිකා මාලා - 6, 1996,
බත්තරමුල්ල. හා සුඛසේන

ම.ව. මහාවංසය

රාජකරුණ, 1972 රාජකරුණ, ආරිය, සිංහල නවකතාවේ ආරම්භය, 1972,
කොළඹ.

රාජකරුණ, 1994 එම, 19 වන සියවසේ සිංහල ගද්‍ය
සාහිත්‍යය, 1994, කොළඹ.

රාජා. රාජාවලිය, සංස්. ඩී.වී.සුරවීර, 1976, කොළඹ.

වික්‍රමසූරිය, 1970 වික්‍රමසූරිය, සරත්චන්ද්‍ර, සිංහල නවකතාවේ විකාශනය, 1970,
මහනුවර.

වික්‍රමසූරිය, 1972 එම, සිංහල නවකතාවේ නැඟීම, 1972,
කොළඹ.

සං. සංස්කෘත

සංස්. සංස්කෘත / සංස්කෘතිය

සිං. සිංහල

සිං.පී.කේ. සිංහල විශ්වකෝෂය

E. Z. Epigraphia Zeylanica

C.H.J. Ceylon Historical Journal

Gr. ග්‍රීස්

J.D.B.U. Journal of the Dutch Burgher Union

J.P.T.S. Journal of the Pali Text Society

J.R.A.S. (C.B.) Journal of the Ceylon Branch of the
Royal Asiatic Society

J.R.A.S. (C.B.) N.S. Journal of the Ceylon Branch of the
Royal Asiatic Society (New Series)

J.R.A.S. (G.B. & I) Journal of the Royal Asiatic Society (Great
Britain and Ireland Branch)

J.R.A.S. (G.B. & I) (N.S.) Journal of the Royal Asiatic Society
(Great Britain and Ireland Branch) (New Series)

J.R.A.S. (S.L.B.) Journal of the Sri Lanka Branch of the Royal
Asiatic Society

L. ලතින්

S.L.J.H. Sri Lanka Journal of Humanities

U.C.H.C. University of Ceylon History of Ceylon

U.P.H.S.L. University of Peradeniya History of Sri Lanka

U.C.R. University of Ceylon Review